

Allemansrätten

ger oss rätten att fritt vistas i vår natur – en frihet under ansvar

Sedan 1994 är allemansrätten inskriven i grundlagen. *Inte störa – inte förstöra* är de ord som lättast sammanfattar allemansrätten. Den ger en stor frihet, men det får inte bli till en ofrihet för andra. Alla måste visa gott omdöme, ta sitt ansvar för djur, natur och visa hänsyn mot markägare och människor som vistas i naturen.

Många ser allemansrätten som en rättighet. Andra betraktar den som en skyldighet. Mest av allt är den en möjlighet!

För skyddade områden, friluftsområden, vandringsleder och en del andra platser gäller särskilda föreskrifter och regler som inte alltid överensstämmer med allemansrätten. Ta reda på vad som gäller!

På annans mark. Man får vistas var man vill utom på tomtmark. Man får inte heller köra motorfordon på privat väg.

På åker och äng. Ta inte genvägar över besådda åkrar, vallar eller skogsplanteringar. Tanklöshet kan här orsaka stora ekonomiska skador.

Stäng grinden! När du passerar genom grindar – kom ihåg att stänga dem så tamdjuren inte tar sig ut. Du får inte heller skada stängsel som du behöver ta dig över.

Plocka bär och svamp är tillåtet utom på tomtmark. Fridlysta växter får man inte plocka.

Att göra upp eld är tillåtet med vissa undantag. Elda inte när det utfärdats särskilt förbud mot eldning eller när det finns risk för skogsbrand, t.ex. vid torka eller blåst. Elda inte på eller intill berghällar eller block – de kan spricka. Lösa pinnar och kottar får du elda med, men du får inte ta levande ris, bark eller grenar till elden. Kontrollera noga att elden är helt släckt när du lämnar platsen.

Brutna kvistar ger fula sår och kan orsaka skador på skogen. Därför är det förbjudet att bryta kvistar av träd och buskar på annans mark. Det gäller även björkriset!

Att ta fågelägg räknas som jakt, och jaga får man inte göra på annans mark. Det är över huvud taget förbjudet att skada eller störa fåglars bon, ägg eller ungar.

Ta gärna med hunden i naturen. Du måste hålla din hund under noggrann uppsikt och den ska inte springa lös i marker där det finns vilt. Särskilt viktigt är det under den mest känsliga tiden när djuren får sina ungar. Det är bara extremt våldresserade hundar som får gå lösa under tiden 1 mars till

20 augusti. Du behöver ha sådan kontroll över din hund att det motsvarar ett osynligt koppel.

Du får tälta en natt utan att fråga markägaren om lov. Vill du stanna längre ska du skaffa löfte.

Ridning är tillåten förutsatt att det inte skadar marken. Undvik ömtålig mark, mjuka stigar, motionsspår eller skidspår. Om du rider ofta i ett område så fråga markägaren.

Cykla gärna i naturen. Men tänk på att inte cykla över tomt, plantering eller mark som lätt kan skadas, t.ex. mjuka stigar, lavtäckta hållar, mjuka ängsmarker, mossar och kärr.

Fiska inte på andras vatten utan tillstånd eller fiskekort – inte ens med metspö! I Vättern är dock fisket fritt med handredskap förutom på området som omfattas av fiskeförbud. För krafter finns särskilda regler, se www.vattern.org

Motorfordon. Man får inte köra med motordrivna fordon i naturen. Att framföra motordriven båt är i allmänhet tillåtet men buller och stora svallvågor ska undvikas.

Skräpa inte ner! En självklarhet kan tyckas, men ändå måste det sägas: lämna inget skräp kvar i naturen. Det behövs så lite skräp för att helt fördärva något vidunderligt skönt.